

Uchwała Nr XIII/98/2012
Rady Gminy Świątki
z dnia 28 marca 2012 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Świątki na lata 2012 – 2015.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U z 2001 roku Nr 142 poz.1591 z późniejszymi zmianami), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U Nr 180 poz.1493 z późn. zm.) oraz art.110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U z 2009 roku Nr 175 poz.1362 z późn. zm.) **Rada Gminy** uchwala, co następuje;

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Świątki na lata 2012 – 2015 , który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Świątki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

(-) Tomasz Szewczyk

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Świątki na lata 2012-2015

preambuła z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie:

„Uznając, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także zwiększyć skuteczność przeciwdziałania przemocy w rodzinie ”.

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473, z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.).
3. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.).
4. Uchwała Rady Gminy w Świątkach Nr. V/26 /2011 Rady Gminy Świątki z dnia 29 marca 2011 roku w sprawie przyjęcia „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Świątki na lata 2011 – 2016”.
5. Uchwała Nr V/25 /2011 Rady Gminy Świątki z dnia 29 marca 2011 roku w sprawie: trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Świątkach oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania
6. Zarządzenie Nr 20/2011 Wójta Gminy Świątki z dnia 3 czerwca 2011 roku w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
7. Zarządzenie Nr 32/2011 Wójta Gminy Świątki z dnia 27 lipca 2011 roku w sprawie Regulaminu Zespołu Interdyscyplinarnego do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Świątki.

Wstęp

Zjawisko występowania przemocy w rodzinie jest złożone i czasem trudne do rozpoznania, ale zawsze jest działaniem zamierzonym na szkodę osób najbliższych, naruszającym ich prawa lub dobra osobiste, w szczególności narażające na niebezpieczeństwo utraty zdrowia lub życia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodując szkody w zdrowiu psychicznym i fizycznym. Każda forma przemocy powoduje ból i cierpienie.

Polskie prawo do czynów karalnych zalicza:

- pozostawianie osoby, względem której jest się zobowiązanym do opieki, w sytuacjach zagrażających bezpośrednio jej zdrowiu lub życiu,
- groźby popełnienia przestępstwa na szkodę najbliższych,
- zmuszanie do określonych zachowań,
- gwałt, nakłanianie i zmuszanie do czynów nierządnych przy wykorzystaniu stosunku zależności,
- dopuszczanie się czynu lubieżnego względem osoby poniżej 15 lat,
- znęcanie się psychiczne lub fizyczne,
- rozpijanie małoletniego,
- uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego,
- porzucanie małoletniego lub osoby nieporadnej,
- uprowadzanie lub zatrzymanie małoletniego wbrew woli osoby powołanej do opieki,
- naruszanie nietykalności cielesnej,
- kradzież na rzecz osoby najbliższej,
- niszczenie mienia

Skala problemu

Według danych Wojewódzkiej Komendy Policji w Olsztynie za 2010r. wśród zatrzymanych 2453 sprawców przemocy 70% było pod wpływem alkoholu, w tym 91% byli to mężczyźni / 2 osoby nieletnie/.

27% zabójstw w Polsce jest popełnianych w wyniku tzw. "nieporozumień rodzinnych". Według danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych liczba osób w Polsce zagrożonych uzależnieniem wzrosła w ostatnich 5 latach dwukrotnie i wynosi obecnie ok.1,5 mln. i ma tendencję wzrostową.

Wiele kobiet doświadczających przemocy, nie ujawnia tego z powodu wstydu, bezsilności i braku wiary w skuteczność działania organów ścigania. Nie

chcą one przechodzić przez długotrwałe, upokarzające procedury sądowe. Około 39% kobiet ankietowanych przez TNS OBOP przyznało, że jest ofiarami przemocy domowej. Wiele dorosłych osób było bite w dzieciństwie i wyrosło na tzw. porządnym ludzi. Polskie prawo zabrania stosowania kar cielesnych / również klapsów/ powszechnie kiedyś stosowanych w procesie wychowawczym dzieci.

Analiza lokalnych problemów.

Trudno zrozumieć jak osoby najbliższe, które powinny nas kochać, chronić i wspierać, stają się naszymi prześladowcami, wrogami, a często zabójcami. Odbierają nam radość życia, siłę do działania, możliwości rozwoju, niszczą swoje rodziny, w których najbardziej okaleczone psychicznie i fizycznie są dzieci. Wypowiadamy złe słowa, które boleśnie ranią i popychają do samobójstw. Często, mimo, że tego nie chcemy, powielamy złe wzorce wyniesione ze swoich rodzin.

Do czynników sprzyjających występowaniu przemocy w naszej gminie można zaliczyć:

1. powielanie negatywnych wzorców z domu rodzinnego /wyuczona bezradność, choroby psychiczne, traktowanie żony i dzieci/,
2. alkoholizm i inne uzależnienia/ hazard, seksoholizm, internet i in./,
3. bezrobocie / ubóstwo, utrata pracy/,
4. konflikty w rodzinie / nieumiejętność rozwiązywania konfliktów, brak skutecznego porozumiewania się/,
5. niestabilność rodzin / rozwody, rozłuka, niedojrzałość emocjonalna rodziców/,
6. negatywne wzory i tradycje społeczne na rodzinę i wychowanie,
7. obojętność społeczna na występujące różne formy przemocy.

Policja w Gminie Świątki w 2010 roku przeprowadziła 47 interwencji domowych, w wyniku których założono 27 Niebieskich Kart W pozostałych 20 przypadkach sporządzono dokumentację służbową.

Zatrzymano do wytrzeźwienia w PDOZ KMP w Olsztynie 38 osób pełnoletnich / w tym 1 kobietę/. Policja zatrzymała 3 osoby nieletnie po spożyciu alkoholu, które doprowadzono do miejsca zamieszkania i ich sprawy przesłano do Sądu Rejonowego w Olsztynie. W Rewirze Dzielnicowych w Świątkach w ramach nadzoru nad nieletnimi zagrożonymi demoralizacją i będącymi sprawcami czynów karalnych prowadzonych jest 11 KART NIELETNICH. Ponadto prowadzonych jest 7 postępowań z art. 207 kk /znęcanie się/, z czego 6 trafiły do Sądu. W 4 innych przypadkach przeprowadzano czynności sprawdzające. W ubiegłym roku na terenie Gminy zatrzymano 19 nietrzeźwych kierowców, w tym 10 rowerzystów.

W Policji od czerwca 2010 istnieje elektroniczny system zapisu interwencji domowych i in. interwencji, co miało znacznie ułatwić przepływ informacji.

Punkt Informacyjno-Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W 2010r. w Punkcie Informacyjno- Konsultacyjnym:

- przeprowadzono rozmowy interwencyjno - motywujące z 42 osobami nadużywającymi alkoholu /czasem kilkakrotnie/ oraz członkami ich rodzin, we wszystkich przypadkach występowała przemoc domowa, czasem obustronna / między małżonkami /, której świadkami były dzieci,
- Policja zgłosiła 30 osób, które w stanie nietrzeźwości wszczynały awantury domowe,
- skierowano 2 wnioski o leczenie odwykowe do Sądu Rodzinnego,
- kilkanaście osób zmotywowano do podjęcia dobrowolnego leczenia.

W 2011 roku Punkt Informacyjno- Konsultacyjny wzywał pisemnie na rozmowę 30 osób nadużywających alkoholu, zwykle na wniosek współmałżonka, GOPSu, lub Policji. Do Punktu zgłosiło się 9 osób dotkniętych przemocą domową. Osoby wzywane zwykle zgłaszają się do Punktu i często na jakiś czas /kilka miesięcy/, następuje poprawa w rodzinie. Więcej osób podejmuje dobrowolne leczenie odwykowe.

Zwiększyła się liczba wniosków zgłaszanych rodzin problemowych przez GOPS w Świątkach, natomiast drastycznie spadły informacje po interwencjach domowych z Policji / 5 wniosków/.

W porównaniu z poprzednimi latami liczba mieszkańców zmniejszyła się o 13 osób i wynosi 4264. Zarejestrowanych **bezrobotnych** na koniec

2011r. było 318 osób - **13%** / o 55 więcej niż w ubiegłym roku/, w tym z prawem do zasiłku 78 osób – / 43 kobiet i 35 mężczyzn/. Wzrosła liczba bezrobotnych kobiet bez prawa do zasiłku do 149 / 91 mężczyzn/. Ponad 100 osób zarabia poza granicami kraju.

W 2011r. urodziło się 52 dzieci. Zmarło 42 osoby. W ostatnich kilku latach utrzymuje się dodatni przyrost naturalny. W wieku poprodukcyjnym jest 505 osób- 8,4% ogółu mieszkańców. Do 18 roku życia jest 963 osób – 23%.

GOPS w zeszłym roku udzielił pomocy 289 rodzinom – 1038 osób.

Joanna Pacho - socjoterapeuta, zauważyła, że przychodzące dzieci do szkoły są bardziej agresywne, z większymi problemami rozwojowymi i bardziej niedojrzałe emocjonalnie.

Dnia 3 czerwca 2011 roku Wójt Gminy Świątki powołał Zespołu Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który spotykał się na 4 posiedzeniach.

Celem funkcjonowania Zespołu jest utworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:

1. Zbudowanie lokalnej koalicji instytucji i służb na rzecz powstrzymania sytuacji przemocy w rodzinie.
2. Tworzenie grup roboczych do rozwiązywania bieżących problemów związanych z przemocą w rodzinie.
3. Koordynację prowadzonej przez uprawnione instytucje procedury „Niebieska Karta”.
4. Poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy oraz monitorowanie występowania przemocy w rodzinie, jej rozmiarów i skutków społecznych oraz efektywności podejmowanych działań.
5. Podnoszenie świadomości społecznej związanej z występowaniem przemocy.

Założenia programu

Założeniem Programu jest stworzenie kompleksowej pomocy dla rodzin dotkniętych przemocą domową przy udziale instytucji, organizacji i społeczności lokalnej. W tym celu podejmowane będą działania o charakterze interwencyjnym, terapeutycznym, korekcyjnym i profilaktycznym.

Polska Deklaracja w Sprawie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjęta w grudniu 1995 roku na II Ogólnopolskiej Konferencji na temat Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie mówi między innymi, że :

1. Każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku rodzinnym wolnym od przemocy, która jest naruszeniem praw i dóbr osobistych
2. Człowiek doświadczający przemocy nie może być za nią obwiniany
3. Dzieci i młodzież mają prawo do wzrastania w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy, a obowiązkiem dorosłych jest im to zapewnić
4. Każdy człowiek doświadczający przemocy ma prawo do pomocy prawnej, socjalnej, psychologicznej i medycznej, bez naruszania jego godności osobistej
5. Każdy człowiek ma prawo do wiedzy potrzebnej do radzenia sobie z przemocą
6. Każdy człowiek ma prawo do przeciwdziałania przemocy w rodzinie
7. Każdy człowiek ma obowiązek udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie

Adresaci programu

1. Osoby doznające przemocy w rodzinie,
2. Sprawcy przemocy w rodzinie,
3. Przedstawiciele instytucji i organizacji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje przemoc domowa,
4. społeczność lokalna

Cel programu:

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie dostępności udzielanej pomocy,
2. zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie
3. Poprawa skuteczności działania służb i osób zajmujących się przemocą w rodzinie,
4. Poprawa świadomości i wrażliwości społecznej .

Zadania własne gminy i kierunki działania.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności /zgodnie z Art. 6. 2. Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie/:

1. tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- określenie zasad współpracy i współpraca instytucji, służb i organizacji,
- działania Zespołu Interdyscyplinarnego – strategię postępowania, realizacja zadań,
- diagnozowanie zjawiska przemocy,
- podnoszenie kwalifikacji osób realizujących zadania związane z rozwiązywaniem przemocy,
- działania profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne w środowisku, w tym:
 - profilaktyka dzieci i młodzieży / np. porozumienie bez agresji/,
 - programy dla rodziców /np. szkoła dla rodziców, wzmocnienie umiejętności wychowawczych i opiekuńczych opiekunów/,
 - edukacja i informacja w środowisku lokalnym / np. kampanie, gminne dni rodziny/

2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- działanie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie / udzielanie porad i informacji, prowadzenie dokumentacji i monitorowanie zjawiska/,
- udzielanie pomocy przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych / kierowanie na leczenie, motywowanie do terapii/,
- udzielanie bezpłatnych porad: psychologicznych, pedagogicznych, prawnych,
- interwencje Policji i GOPSu,
- prowadzenie Niebieskich Kart i ich promocja,
- wspieranie osób dotkniętych przemocą / wzrost wiedzy i umiejętności/,

3. ochrona osób dotkniętych przemocą w rodzinie:

- interwencje Policji i GOPS, w celu zatrzymania przemocy,

- zaprzestanie działań prowadzonych przez sprawcę ,
- izolacja sprawcy od ofiary,
- pomoc w znalezieniu bezpiecznego schronienia / rodzina, znajomi/,
- zapewnienie ofiarom przemocy miejsc w ośrodkach wsparcia,
- udzielanie pomocy socjalnej i specjalistycznej,
- opracowanie indywidualnej diagnozy i strategii pomocowej,
- działania korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy

Spodziewane efekty i ocena działań

1. zmniejszenie występowania przemocy w rodzinie,
2. poprawa skuteczności działania służb i instytucji pomocowych
3. zwiększenie dostępności udzielanej pomocy,
4. zwiększenie umiejętności osób do zapobiegania występowania przemocy,
5. zwiększenie wrażliwości i wiedzy społecznej na zjawisko przemocy.

Do oceny programu i danych porównawczych wykorzystywana będzie:

1. analiza interwencji policyjnych na terenie Gminy Świątki,
2. monitorowanie osób, którym udzielono pomocy,
3. monitorowanie udzielonej pomocy specjalistycznej
4. analiza podjętych działań informacyjnych, edukacyjnych i profilaktycznych

Realizatorzy Gminnego Programu:

1. Urząd Gminy w Świątkach:
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - Zespół Interdyscyplinarny
 - Punkt Informacyjno- Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2. Komisarjat Policji w Dobrym Mieście,
3. Placówki oświatowo – wychowawcze / szkoły, przedszkole/, świetlice wiejskie na terenie Gminy Świątki,

4. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Świątkach,
5. Organizacje pozarządowe,
6. Rady sołeckie i społeczność lokalna.

Z realizacji zadań zawartych w gminnym programie sporządzane będzie sprawozdanie roczne.

Przewodniczący Rady Gminy

(-) Tomasz Szewczyk